

ІСТОРІЯ
УКРАЇНСЬКОГО
ВІЙСЬКА

73(4УКР)
У 90

ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОГО ВІЙСЬКА

БІБЛІОТЕКА ХУПС
№ 129737
НАВЧАЛЬНИЙ ФОНД

ЗМІСТ

Передмова (К. Галушко)	7
Коли почалися війни? (М. Відейко).....	8

РОЗДІЛ 1. ПОЧАТКИ ВІЙСЬКОВОЇ СПРАВИ (М. ВІДЕЙКО)

Військова організація 6000—3300/3200 рр. до н. е. (неоліт, енеоліт).....	10
Озброєння 6000—3300/3200 рр. до н. е. (неоліт, енеоліт).....	11
«Війни» та збройні конфлікти 6000— 3300/3200 рр. до н. е. (неоліт, енеоліт)	12
Військова організація 3300/3200—1900 рр. до н. е. (рання бронзова доба)	16
Озброєння 3300/3200—1900 рр. до н. е. (рання бронзова доба)	25
«Війни» та збройні конфлікти 3300/3200—1900 рр. до н. е. (рання бронзова доба)	26
Військова організація 1900—1000 рр. до н. е. (пізня бронзова доба).....	27
Озброєння 1900—1000 рр. до н. е. (пізня бронзова доба).....	27
Особливості воєнного мистецтва 1900—1000 рр. до н. е. (пізня бронзова доба).....	31
«Війни» та збройні конфлікти 1900—1000 рр. до н. е. (пізня бронзова доба).....	31

РОЗДІЛ 2. ВІД КІММЕРІЙЦІВ ДО САРМАТІВ: X СТ. ДО Н. Е. — II СТ. Н. Е. (М. ВІДЕЙКО)

Військова організація кіммерійської доби (X—VIII ст. до н. е.)	35
Озброєння кіммерійської доби (X—VIII ст. до н. е.) ...	37
Особливості воєнного мистецтва кіммерійської доби (X—VIII ст. до н. е.).....	41
«Війни» та збройні конфлікти кіммерійської доби (X—VIII ст. до н. е.)	41

Військова організація скіфського часу	42
Озброєння скіфського часу.....	48
Особливості воєнного мистецтва скіфського часу	57
«Війни» та збройні конфлікти скіфського часу.....	58
Військова організація сарматів (III ст. до н. е. — IV ст. н. е.).....	58
Озброєння сарматів (III ст. до н. е. — IV ст. н. е.).....	64
Особливості воєнного мистецтва сарматів (III ст. до н. е. — IV ст. н. е.).....	66
«Війни» та збройні конфлікти сарматів (III ст. до н. е. — IV ст. н. е.).....	67

РОЗДІЛ 3. ВІЙСЬКОВА СПРАВА НАРОДІВ УКРАЇНИ ДОБИ ВЕЛИКОГО ПЕРЕСЕЛЕННЯ НАРОДІВ (Є. СИНИЦЯ)

Велике переселення народів у Північному Причорномор'ї: військово-політичний аспект	69
Готи та зміна військово-політичної ситуації у Північному Причорномор'ї.....	70
Військова справа готських племен.....	74
Гуни.....	88
Слов'яни та їх сусіди у VI—VIII ст. Військовий аспект	89

РОЗДІЛ 4. ДЕЯКІ АСПЕКТИ ВІЙСЬКОВОЇ СПРАВИ ДАВНЬОЇ РУСІ (Є. СИНИЦЯ)

Зброя в Давній Русі	98
Фортифікація Давньої Русі.....	107

РОЗДІЛ 5. ВІЙСЬКО ТА ВІЙСЬКОВА СПРАВА У ВЕЛИКОМУ КНЯЗІВСТВІ ЛИТОВСЬКОМУ (1340—1569 РР.) (Б. ЧЕРКАС)

Європейська «військова революція» XIV—XVI ст. та українські землі.....	125
---	-----

Військова служба на українських землях під владою Великого князівства Литовського (1340—1569 рр.).....	126
Регіональні особливості військової організації українських земель у складі Великого князівства Литовського (1340—1569 рр.).....	133
Татари на литовській військовій службі.....	147
Військові формації литовського війська: піхота, кіннота, артилерія, флот.....	151
Особливості воєнного мистецтва у добу Великого князівства Литовського.....	152

РОЗДІЛ 6. ВІЙСЬКО ТА ВІЙСЬКОВА СПРАВА КРИМСЬКОГО ХАНАТУ (XV — ПЕРША ПОЛОВИНА XVII СТ.) (А. ГАЛУШКА)

Військово—політична історія Північного Причорномор'я у XIV — першій половині XVII ст.....	154
Військо Кримського Ханату (XV — перша половина XVII ст.).....	160
Кримське військо у війнах та походах (XVI — XVIII ст.).....	182

РОЗДІЛ 7. ПІД КОРОГВАМИ ТА БУНЧУКАМИ (Б. ЧЕРКАС, О. СОБИРКО)

Військова справа українського козацтва (до 1648 р.).....	188
Українське військо козацької доби.....	203

РОЗДІЛ 8. ЕПОХА ЗМІН. УКРАЇНСЬКІ ВОЇНИ В АРМІЯХ ІМПЕРІЙ (1772—1918 РР.) (А. ГАЛУШКА)

Сутінки українського козацтва (кінець XVIII — початок XX ст.).....	236
Українські вояки у війську і війнах кінця XVIII — початку XIX ст.....	243
Українські вояки у війську і війнах середини XIX ст.....	254
Українські вояки у війську і війнах кінця XIX — початку XX ст.....	271
Українські вояки в Першій світовій війні (1914—1918 рр.).....	281

РОЗДІЛ 9. УКРАЇНСЬКЕ ВІЙСЬКО ДОБИ ПЕРШИХ ВИЗВОЛЬНИХ ЗМАГАНЬ 1917—1921 РР. (А. РУЖКАС, В. ЛОБОДАЄВ)

Українське військо доби Центральної Ради (березень 1917 — квітень 1918 рр.).....	288
Українське військо доби Гетьманату (квітень — грудень 1918 р.).....	307
Українське військо доби Директорії УНР (листопад 1918 — 1921 рр.).....	313
Селянський повстанський рух 1917—1921 рр. Етали розвитку, організація, тактика та озброєння.....	346

РОЗДІЛ 10. ОРГАНІЗАЦІЯ НАРОДНОЇ ОБОРОНИ «КАРПАТСЬКА СІЧ» (1938—1939 РР.) (Я. ПРИМАЧЕНКО)

Початки створення та військово-організаційна структура «Карпатської Січі».....	355
Уніформа та озброєння «Карпатської Січі».....	360
У боях за незалежність Карпатської України.....	364

РОЗДІЛ 11. УКРАЇНСЬКА ПОВСТАНСЬКА АРМІЯ (1942—ПОЧАТОК 1950-Х РР.) (Я. ПРИМАЧЕНКО)

Початки створення Української повстанської армії.....	370
Військово-організаційна структура УПА.....	372
Уніформа та озброєння УПА.....	377
Особливості воєнного мистецтва УПА. Тактика «малої війни».....	379
УПА у боротьбі з окупантами.....	380

РОЗДІЛ 12. ЗБРОЙНІ СИЛИ УКРАЇНИ В РОКИ НЕЗАЛЕЖНОСТІ (1991—2016 РР.) (А. ХАРУТ)

Формування основ Збройних сил України (1991—1996 рр.).....	392
Розвиток і реформування Збройних сил України у 1997—2013 рр.....	398
Міжнародне військово-співробітництво та миротворча діяльність Збройних сил України.....	401
Збройні сили України у протистоянні російській агресії (2014—2016 рр.).....	405